111. szám.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . 16 frt.
Fél évre . . . . 8 „
Negyedévre . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapesten Szervitatér 5. sz.
Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizedik évfolyam. 1880. Kolozsvár, szombat, május 15

KOLOZSVÁR, 1880. MÁJUS 14.

Mill Stuárt János a szabadságról irt munkájában igen szépen fejtegeti egyik óriási vivmányát a szabadságnak, mely abban áll, hogy a szabadság légkörében terem és él meg az eredetiség. Eredetiség eszmékben, szokásokban, nevelésben, művészetben, irodalomban. Azon eredetiség, melyet a nemzetek szoktak ugyan kultiválni szokásból, de megbecsülni mindig másoktól tanult k. Minden nemzetnek vannak eredetiségei, s a szerint bűnös önmagával szemben, a mint dicséretreméltó eredetiségeit elhanyagolja. Még minden népnek saját nemzeti eredetiségei szereztek neki hirt, nevet és elismerést, a kinek ilyen nincs, csak ember számba esik, szaporitja a kenyérfogyasztókat, de nem szerepel, mint nemzet. A német nemzet philosophicus elmélkedő természetének köszöni, hogy bölcsészeti irodalma első a világon; a franczia eredeti esprit-jének köszöni dicsőségét; az olasz eredeti phantásiájának, s hajlamának zenei elsőségét a zenei és művészeti alkotás terén, az ángol vele gyökerezett realistikus hajlamainak hatalmát, még a chinai és japáni is pontossággal és correct munkáival arat dicsőséget a műiparban. Szóval mindenik azon erényeivel, a melyek másoknak nincsenek meg, következőleg eredetiek, s azon nemzettel születtek.

Az eredeti eszme és alkotás szülőanyja újabb eszméknek és alkotásoknak, s az emberi kultura folytonos láczolata a lángelmék által feldolgozott vagy teremtett eredetiségeknek. A pulyaság, eszmeszegénység, tehetetlenség mások alkotásain rágódik, mások eredetiségeivel pompálkodik és észjárásban, eszmekörben tapossa a teremtő elmék által megnyitott útat, mig a valódi tehetség mindig járatlan útakon barangol.

A kulturának jelenlegi állása kétségtelenül nem nagyon kedvező az eredetiségeknek, a mennyiben egyenlővé és egyformává törekszik mindent nivellirozni. Az irányadó nemzetek és férfiak eredeti eszméi az uralkodók s az elterjedés roppant gyorsaságánál fogva rövid időn az emberiség hitévé, vagy divatjává válnak; csak ezeknek a népeknek van fentartva, hogy eredetiek lehessenek, a többiek kötelessége csupán utánozni őket. A legtöbb másodrangú nemzet nem érez bátorságot magában eredetinek lenni, mert nem számithatván arra, hogy tekintélyénél fogva eredetiségei világszokássá vagy divattá válnak, azt véli, hogy sajátja semmi belső becscsel nem bir; s hogysem maga előtt is kisebbnek látszassék, mint a többi nemzetek, kényelmesebbnek tartja amazokat utánozni, mert ez által legalább külsőleg amazokkal egyenlővé lesz.

Innen van, hogy a nagy nemzet minden idétlen eredetiségeinek, sőt rosz szokásainak is tekintélyt követel, mig a kisebbek saját kincseiket is kevesebbnek nézik, s meg vannak lepetve általa, ha egy tekintélynek örvendő nemzet történetesen nagyot és szépet fedez fel abban, a mit ő ugyan nemzeti szokásainál fogva megtürt, de nagy kincsnek sohasem tartott. Kisebb nemzeteknél, fájdalom, mindinkább fogyni kezdenek épen az előadott okok miatt az eredeti, s legtöbbször geniális elmék által létrehozott nemzeti vonások.

Kevés ország van, a mely annyira igyekeznék kivetkőzni eredetiségéből, mint épen Magyarország. Talán egyesegyedül irodalmunk az, a mit magyar eredeti lángelme szüleményei közül valamire becsülünk. Iparunkat teljesen megvetjük, s egy zsolnai-féle gyárnak, vagy a herendi porczellán készitményeknek a külföld kell, hogy nyujtsa első az elismerést, magunk pedig szakadatlan csak külföldi iparczikkek után kapkodunk. A nevelésben idegen nyelvekre fektetjük a fősúlyt, s azt állitjuk, hogy magyar nyelvvel valaki művelt ember sem lehet. Azt, a mit saját nemzetünk létrehoz, betyárosnak nézzük, s lehetőleg szabadulni igyekszünk tőle; csupán a ki nem németesitett, el nem korcsosodott magyar pórosztály volt képes kegyelettel megőrizni nemzeti hagyományait, vele született eredetiségét, s épen ez az, a mivel feltünést tudtunk kelteni a külföldiek előtt.

A magyar zene és dal pár éve kezd ismertté lenni a külföld előtt, s a hol megismerték, bámulat tárgyát képezi a benne nyilatkozó őserő és nemes eredetiség.

Most mutatták be a kolozsvári szinészek a magyar nemzet második speczialitását, népszinműirodalmunkat, s ez még az előbbinél is nagyobb diadalokat arat. Idehaza főúri családaink izléstelennek tartják az ily erős szinezetü magyar eledelt, s többnyire üres középpáholyok előtt folynak a népszinmű előadások, de a finom izlésű külföldinek feltűnő szépségek találhatók benne; s igy miként a székely kákaszatyrat először a külföldinek kellett, hogy divatba hozza, s csak azután vette tisztességes nő karjára a házában, ép úgy szükséges lesz, hogy a külföldi hasonlitsa előbb szintársulatunkat a meiningeniekhez, s akkor a meiningeni név miatt valószinüleg mi is megbecsüljük magunkat.

Ilyen formán talán valamikor bele fogunk jönni, illetőleg a külföld meg fog tanitni reá, hogy becsüljük meg saját nemzeti eredetiségeinket is. Talán, ha a német nem találta magára nézve lealázónak, hogy saját művészi tekintélyéről hires szinészeihez hasonlitsa a magyarokat, — a mit mi a kikaczagás veszélye nélkül külföldlátott magyar emberek előtt bizonyára nem mondhattunk volna, — talán-talán akkor arra is rájövünk, hogy ez a magyar nyelv is van olyan szép, mint a többi külföldi nyelvek, talán a magyar nevelőnő is olyan, mint a flandriai, s még iparunkban is volna mi a külföldivel szemben pártolni való.

KÜLFÖLD.

A porta már válaszolt a hatalmak legujabb közös jegyzékére. A nagyhatalmak ezt a választ sem tartják kielégitőnek. Most, mint a „Neues Wiener Tagblatt“ Londonból értesül, azzal a javaslattal lépett a nagyhatalmak elé Oroszország, hogy még egy és utolsó fölszólitást intézzenek Törökországhoz a nagyhatalmak, a melyben záros határidőt tüzzenek ki a kiüritett terület megszállására. Azt is inditványozza Oroszország, hogy coercitiv katonai rendszabályokkal fenyegessék Törökországot a nagyhatalmak abban az esetben, ha vonakodik teljesiteni az elvállalt kötelezettségeket.

A diplomatiában, mint az emlitett lap irja, nagy mozgalmat okozott Oroszország ezen követelése, mert azt következtetik belőle, hogy Oroszország ismét tevékeny szerepet akar játszani a politikában, nevezetesen hogy ismét szinre akarja hozni a keleti kérdést.

—

Az orosz sajtóban folytonosan találkozunk nyilatkozatokkal, melyek világosan tanusitják, hogy Oroszország közeledési kisérletei még az oroszbarát Gladstonenál is sikertelenek maradtak. Mindinkább szaporodnak a jelek, hogy az angol nép — akár a liberálisokat, akár a konzervativeket veszszük — sehogy sem tud az oroszszal, természetszerü érdekellenségével, megbarátkozni. Ezt legujabban a pétervári „Wiedomosti“ bizonyitja.

Az orosz lap, mely az angol liberálisok győzelme alkalmával örömkönyeket sirt, utolsó számában egyszerre köpönyeget fordit és azt irja: „Az angol liberálisok Oroszországgal keztyüs kezekkel bántak, a konzervativek pusztakézzel; a liberálisok politikája passziv és bizalmatlan ellenségeskedés Oroszország ellen, a konzervativeké nyilt és aktiv ellenségeskedés volt. De az ellenséges indulat mindig megvolt és minden várakozás ellenére meg lesz mindig, mert ez az ellenséges indulat, melyben egy kikerülhetlen összeütközés sejtelme nyilatkozik, „ösztönszerü.“

—

A franczia radikálisok ismét feltünő módon mozognak. Párisban vértanukként ünnepelték az Uj-Kaledoniából legutóbb visszatért kommunárdokat, 23-án pedig Lyonban rendeznek nagy manifesztácziót. Képviselőválasztás lesz ott; jelöltül ismét Blanquit kiáltották ki s ugyanekkor a párisi kommune emlékezetére nagy ünnepélyt fognak tartanni. A kormány ez üzelmeket nem hajlandó türni s utalva a fennálló törvényekre, szigoru rendeletet bocsátott ki. Ez csak fokozta a szélsők elkeseredését. A Mot d' Odre azzal vádolja a kormányt, hogy represzsziv rendszabályai szigorubbak, mint a császárságéi voltak. A szélbali lap a világ legártatlanabb valamiének nevezi a tervezett tüntetéseket. A lap egyszersmind a végletekig menő hadat izen az opportunista köztársaságnak s felhivja a képviselőket, hogy „egy csapással vessenek véget a drákói törvényhozásnak, habár ez csak azért is történnék, hogy a jövendőbeli miniszterek megakadályoztassanak abban, hogy olyan nevetséges módon érvényesitsék e törvényhozást, mint a Freycinet-kabinet tette.“ A lap a feltétlen és teljes amnesztia követelését ujra megpenditi s azért is óhajtja, hogy Blanqui Lyonban képviselőnek választassék, mert ő az amnesztiát mindenesetre ujra napirendre hozná.

BELFÖLD.

Beszterczc, 1880. máj. 7.

(Höszler Nándor.)

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr!

Nem a mi szokásunk fönnen dicsérni olyanokat, kik, ha adtak is életjelt magukról a politikai közigazgatás terén, de a társadalmi és magánélet körében a rosz példa hatásával inkább rontottak, mint javitottak. De midőn köztiszteletben álló megyei főnökünk ellenében csak nemrég az irányzatos ferdités és hóbortos ráfogás akadálytalenul üzé bűvös játékát, annál inkább hangoztatni vagyunk kénytelenek az igazságszeretetnek szükségességét; mert csak ennek alapján emelkedhetik föl nemzetünk azon magaslatra, a hol tisztelettel, kegyelettel adózik az erénynek, az érdemnek s a kiérdemelt dicsőség nefelejtsével fonja körül a nemesnek halantékait.

Tennünk kell ezt különösen Beszterczc-Naszódmegyénk jövő nemzedékének érdekében. Hadd legyen a hazugság által beszennyezett tisztes alak tisztára mosva, és hadd legyen becses emlékezete annak, ki a közigazgatás élén megyénk javára áldásosan munkálkodott, a jövő kornak utánzandó például hiven áthagyományozva! Mert ha Mars fiai, kik vérmezőkön gyüjtött babérokból fűznek maguknak koszorut, nemzedékről-nemzedékre magasztaltatnak: akkor az, ki nem tűzzel-vassal küzdi ki a legnemesebb és legnemesitőbb győzelmeket, ki a haza érdekét szem előtt tartva, a sokban egymással ellenkező elemeket megyénk magyar, szász és román nemzetiségeit egymással kibékitve, tiszteletet a törvénynek, hüséget a felséges trón, szeretetet a haza iránt, melyen kivül e nagy világon nincsen számunkra hely, mindenütt ápolt s mindenütt nemes példával tanusitott, az vajjon ksvésbé volna méltó az elismerés koszorujára?

Ily nemes férfiut van szerencsénk bérczes hazánk másodrendü honfiainak lovag Höszler Nándor szeretve tisztelt főispánunkban bemutatni. Beszterczc-Naszódmegyének, mint ilyennek rendezésekor, ő volt első, ki mint főispán, a haza missióját teljesitendő a magas belügyminiszterium által vidékünkre rendeltetett, s még az ellenség is kénytelen bevallani, hogy a rövid három évet, melyet itt becsületes munkában hasznosan eltöltött, mint egyenes és törhetlen jellemü államhivatalnok, a nemes ügy szolgálatának nemesen szentelé. És most, midőn őt a haza érdeke más megyébe szólitja — ideiglenesen ugyanis, mint királyi kormánybiztos Szörénymegyébe rendeltetett, — megérdemli, hogy általunk méltó tisztelet- és kegyeletben részesittessék.

E tisztelet és kegyelet kifejezést nyert tegnap, f. hó 6-án estve, melyen az egyesült két megyének értelmisége nagy számmal gyült öszsze Touch helybeli vendéglős sétatéri salonjában, hogy szeretett főispánunk bucsuzási emlékének szánt ezen kegyeletes találkozást egy barátságos lakomával kösse egybe. Ott láttuk a helybeli közös hadsereg és honvédség helyőrségének törzstisztikarát, a rendőrséget, ott láttuk a derék alispánt és tanfelügyelőt, — láttuk a megyei politikai hatóságokat, a beszterczevárosi tanácsot, a kir. törvényszéket, adófelügyelőséget, adóhivatalt, a városi és vidéki minden felekezetü lelkészi kart, a helybeli gymnasium, leány-, ipar- és gazdasági iskolák tanári karát, az orvosi és ügyvédi kart, a polgárságot stb. szépen képviselve. — Naszód is jelesen kitett magáért, az által, hogy az elöljáróság, járásbirósági hivatalnokok, a görög kath. gymnasium tanári kara, az orvosok és ügyvédek majdnem teljes számban megjelentek. Összesen lehettünk 200-an, kik ez ünnepélyes alkalomból a kegyelet oltára körül összegyülekezve, a megyei közigazgatás, fájdalom! körünkből már távozó, veterán bajnokát a sziv meleg és osztattatlan érzetével üdvözölni siettünk.

Megyénk tanfelügyelője, kir. tanácsos Szeremley Lajos nyitotta meg magyar nyelven a felköszöntések sorát. Ismert ékesszólásával velősen tolmácsolta az impozans gyülekezet érzelmeit, s az ünnepelt férfiút, ki a hazának valóban lelkiismeretes sáfára volt, s mint ilyen, jó lelkiismerettel birván, Isten és emberek előtt min-

---

A KELET TÁRCZÁJA.

Anya és leánya.

REGÉNY.

Irta:

Bentzon Th.

—

Második rész.

V.

(Folytatás.)

E nevek megmaradtak emlékemben, egyesülve a szemmel látható haláljelek borzadálytkeltő jeleivel, a mint azok zsenge, ifjukoromban megjelentek előttem. Midőn aztán később elvittek imádkozni anyám s elhalt nagybátyám sirjához, izgatott képzelő tehetségem maga elé idézte a sokszor látott vicsorgó fogú koponyáikat, s borzadás fogott el.

Igy nevekedtem tehát a templom és sirok között, egy időbarnitott, bemohosodott valóságos erősségben, minőket még mai napság is találhatni Bretagneban, mely a soknemű újitások daczára most is a középkor harczias szellemű épitkezését képviseli.

Csodálható-e, hogy az első nevelés után bizonyos ellenszenves érzés maradt fenn bennem a vallás külső szertartásai iránt, melylyel a zárdában — hova nagyanyám halála után azonnal beadtak — tapasztalt sokkal szelidebb áhitatkifejezések sem voltak képesek soha egészen kibékithetni? Kápolnánk csinos Mária képe mögött, a szép kék écharpe-pal hófehér ruhája fölött, gyöngykoronával fején s mosolygó, idvezült arczával, a lángoló szent sziv titokzatos, vallásos jelvénye mögött a borzasztó csontvázak fehérlettek kőkereteikből elömbe, magam előtt láttam mindig a viaszból lemintázott alaktalan emberi tagokkal telt kápolnát, teleaggatva olvasók- és halotti koszorúkkal, s végűl a kerogau-i templom egyetlen festményét: egy borzasztó kinézésű szentháromság-képet, homloka alatt három emberi arczot egyesitve, három orral, három szájjal, három állal s három szeme körűl e góth felirással: „Ma Doucz.“ „Az én istenem.“ — Ha tán kissé hosszasan időzöm e részleteknél, csak azért van, hogy elmondhassam önnek, hogy a kegyelet érzése, mely — mint mondják — nagyon üdvös lehet az élet válságos perczeiben, reám nézve nem létezett eléggé.

A vallás vagy csak ijesztő szinben tűnt fel előttem túlságaiban, vagy nevetségesnek az azt környező sok szertartás miatt, mely kielégitette lelkemet az első gyermekkor nyúgalmas korszaka alatt, de mely nem birta megedzeni az élet valódi küzdelmei s kisértései között.

Azon idő, mit a zárdában töltöttem, ha visszagondolok reá, gyermekes ábrándokkal átszőtt hosszú álomként tűnik föl előttem. A zárdaszűzek — semmi komoly megszólni való hibát nem találván bennem, mert a szabályoknak mindig pontosan alávetettem magamat, s hálával fogadtam minden legkisebb szeretetnyilvánulást részökről — vetélkedve kényeztettek, s úgy tekintettek, mint közös gyámleányukat.

A növendékek közűl egy sem is volt annyira egészen az ők gondjaira bizva, mint én. Atyám, ki — mialatt Bretagneban laktam — mindössze is két vagy három izben látogatott meg, s akkor is nagyon rövid időre, most, mióta közelebb vett magához, gyakrabban mútatta magát körömben, de a nélkűl, hogy szeretetét másképen nyilvánitaná, mint több játékszer s nyalánkság adásában, ezzel akarva bebizonyitni, hogy sokat gondol reám. Özvegységi évei ezalatt teltek; ismét gondtalan, nőtlen férfivá lett; annyival könnyebben lett azzá, mert soha sem volt képes egész életében más szerepet betölteni, bár régebben megkisérlé a férjét, és most időnként a zárdai számlák emlékeztették arra, hogy atya. Ha látogatásomra jött, miután elmondta, hogy naponta szépülök, mi nem nagy megelégedésére látszék szolgálni, több mondani valója nem volt sem az én, sem az apáczák részére. Atyám — erre később jöttem reá — nagyon szomorú képzettel volt a nememen levő egyének iránt, kik közűl csak a legroszabb mútatványokat ismerte, egyet kivéve, azon kis félénk vidéki leánykát, kit könnyelmüen nőül vett, s ki igen korán meghalt arra, hogy ideje lett volna érdeme szerint méltatni őt.

A szépséget ő irigylésre méltó, de egyszersmind vészthozó természeti adománynak tartotta, az egyedűli oly tulajdonnak, melylyel a nőknek általában joguk van dicsekedni, de mely, ha ezt saját nejénél vagy saját leányánál találja fel az ember túlságos mértékben, mindig ok a nyugtalanságra. Engem pedig ő nagyon szépnek tartott és igy igen félt .. Legbiztosabb mód volt, szerinte, mentől hosszasabb időn át tartani a zárda falai között elzárva; különben, ismétlem önnek, az elzáratás legkevésbé sem volt nyomasztó reám nézve; ép oly kevéssé átkoztam azt meg, mint a kis török leányka nem teszi a hárem rácsozatával, vagy a fogságban született madárka kalitja vesszőivel, mert jó és kedves zárdám atyai ház volt reám nézve, sokkal nagyobb mértékben, mint a kerogan-i vén ház, hol szegény nagyanyám többet élt a halottak szellemei közt, mint az én társaságomban. Az apáczák mindennemű kényeztetéssel vettek körűl, melyekkel szeretik elhalmozni az oly növendéket, kire semminemű kűlbefolyás nem gyakorol hatást, s kit ezért egészen saját kedvükre remélnek idomithatni; nagyon szerettem őket én is viszont, s mély hálával fogadtam kitűntetéseiket, úgy tekintettem valamennyit, mintha számomra mindenik kűlön egy gondviselés lett volna.

Életem bármily kellemesen folyt is, annyira egyhangú volt, hogy a Dannemasse asszony első megjelenése a zárdában, mint kiváló nagy esemény tűnt fel, nyolcz évi ottmúlatásom ideje alatt. Dannemassené atyám társaságában jött el látogatásomra, s nekem úgy tetszett, hogy soha életemben nem láttam oly szeretetre méltó egyént, mint ő. Többen is illetékesebb s válogatottabb egyének tették már róla e megjegyzést még előttem. Régi barátnője volt anyámnak s nagyanyámnak; azt hiszem még némi távoli rokonság is fűzte őket össze. Bármiként volt is, őt választották volt keresztanyáúl számomra, és megjelenve nálam, azt kivánta, hogy azonnal e néven is szólitsam; örömmel engedelmeskedtem óhajának. Tündér keresztanyaként tűnt fel előttem, ki mindent a legjobbra fog változtatni körűlem. Mik voltak kivánságaim? Még eddig semmi, de e kedves, szeretetre méltó keresztanya kétségtelenűl ki fogja találni s megelőzni óhajaimat; e szerint nagyon megzsimbelte atyámat, hogy a szűnidők alatt soha sem visz el magához, s megigértette vele, hogy még ez évben elvisz hozzá birtokára, melyet megismernem, beszédei után, leghőbb vágyam támadt. Atyám vagy el kellett hogy feledje igéretét, vagy nagyon jó ürügyet lelt, hogy meg ne tartsa azt; mert a Grange-on való időzés — ez volt a jószág neve, melyet Dannemassené a felföldön birt — soká maradt vágyaim s ábrándjaim tárgya. Hajh! a valóság minő kiábrándúlásokat tart fenn számunkra néha!

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

denkinek elismerésére volt érdemes, exegetikai ügyességgel tükrözteté vissza Szt. Pálnak azon szavaiban: „azon igyekszem én is, hogy szemrehányástól ment lelkiismeretem legyen az Isten és emberek előtt“ (ap. cs. 24,16.). Meghatottan válaszolt a lelkes és szünni nem akaró éljenzéssel kisért felköszöntéstre a főispán, szintén ékes magyar nyelven kifejezést adván azon hálás érzetének, hogy ha máskép ezerféle módon nem is győződhetett volna meg a hozzá való ragaszkodásról, meggyőzné őt erről ezen tömegos összejövetel, mely fényes és örvendetesen megnyugtató bizonyitékot szolgáltat az általa követett elvek helyességének, azon elveknek, melyek az Isten, emberiség, haza és király iránti szeretet és hűség szent kötelességében gyökereznek.

A ki már tapasztalta, mily lel'esitő befolyást gyakorolnak kedélyünkre a nemcsak névleg, de tényleg avatott vezéregyéniségeknek hazafias nyilatkozatai: az képzelheti, mily fölemelő hatással lehettek az egész gyülekezetre kedvelt főispánunknak ezen s többi szivből csordult lelkes honfiui szózatai, melyeket német és román nyelven is, Budaker Gottlieb ág. hitfelekezetü lelkésznek német és Popp Maximiu naszódi gör. kath. paptanárnak román nyelven tartott felköszöntéseire válaszképen tolmácsolt. Ezután még többen bátorkodánk poharat emelni, még számtalan lelkes toaszt következett, magyar, német és román nyelven, melyekben tér lévén engedve a társaságot kedélyesen fűszerező humornak, méltatva lettek a megyének minden rangu és állásu tisztviselői. Igy folyt le az éjfélig tartott búcsu-banquett.

E fényesen sikerült és emelkedett vidámsággal lefolyt estély mindnyájunkban azon kedves meggyőződést érlelte meg, hogy ha a magyar, német és román nemzetiségek, a hazafiság jellegének ugyanegy szent czimerét viselvén homlokukon, mint édes testvérek, ugy simulnak egymáshoz és egy nagy szivvé ugy olvadnak össze, mint a hogy ezt ezen estélyen épülésssel szemléltük, akkor a haza felvirágzása és jóléte kimaradhatatlan; másfelől szivünkben azon közös óhajt juttatá érvényre: vajha az isteni gondviselés Hószler Nándor szeretett főispánunkat körünkbe ismét visszavezetné, mindig pedig élvezteté vele azon tiszta gyönyört, melyet a hazafiui kötelmek teljesitésének boldogitó öntudata nyujt és melynél édesebbet az élet nem adhat!

2G.

Az egyetemi jubilaeum.

Az ünnepélyek hosszu sorában, melyek a napokban Budapest főváros lakosságát izgalomban tartották, egy sem volt oly fényes és oly általános, mint az egyetem reorganizácziójának száz éves emléke. Ma és holnap e tárgy képezi az ünnepélyek egész sorozatát és lapunkban csakis kis részletet közölhetünk belőle. Már tegnapelőtt este és tegnap reggel még inkább számos zászló hirdette az ünnepélyt. Az egyetemen nagyszámu épületein kivül számos közintézeten és magánházon volt a lobogó kitüzve, itt-ott az egyetem szineivel (piros, sárga, kék, barna) és kora reggeli óráktól kezdve nagy néptömeg hullámzott az egyetem-utczán és a szomszéd téreken várva az ünnepélyesség megkezdését.

Az ünnepély valódi kezdete az egyetemtér s papnövelde-u. sarkán levő egyetemi templomban volt.

A király képviselője József főherczeg pontban fél tizkor érkezett a templomhoz udvari kocsin, szép piros gazdagon aranyzott hadparancsnoki öltözetben. A templom előtt összegyült közönség élénk rokonszenves éljenzéssel fogadta. A primás segédletével egész a templom küszöbéig elébe jött s itt néma meghajlással fogadta. A főherczeg erre a primás mellett előre menve, az emelvényen baloldalt foglalt helyet s az egész szertartás alatt állva maradt. A mise végével megindult a menet az akadémia palotája felé, hol az ünnepélyes ülés tartatott.

A menet az egész városnak ünnepélye volt. Egyetlen ház sem maradt lobogó nélkül. Az egyetem ódon épületétől kezdve egész az akadémiáig a legünnepiesebb szint öltötték fel az utczák. Az egyetemi könyvtár palotáján két óriási nemzeti és egy az egyetem szineiből összeállitott roppant zászló lengett, a csöndes Károlyi-palota friss élettől pezsgett, szőnyegek függtek az erkélyen alá, déli növények pompáztak az ablakokban. A váczi-utcza és koronaherczeg-utcza, a Gizella-tér és a Ferencz József-tér szokatlanul fényesen emelte az ünnepi pompát. Mindenütt diszes közönség várta a menetet, az ablakok zsufolva voltak, sok házból virágokat szórtak az érkezők elé.

Az ünnepélyes ülésre az akadémiai rácsozaton belül eső kisebb rész volt hivatalos helyiséggé átalakitva. Középen a zöld asztal a felolvasók számára. Ettől jobbra a trónszék ő fensége József főherczeg számára. A piros bársony, aranykeretü szék előtt fehér asztalka aranyszegélyü piros bársony teritővel, melyen az ünnepélyes közgyülés sorrendje s az ünnepre vonatkozó iratok és nyomtatványok voltak elhelyezve E két főhely körül jobbfelé a főpapok, miniszterek és főméltóságok számáéa, balfelé pedig az egyetemi tanárikar s a tanárok küldöttségei számára voltak székek állitva.

A közönségnek szánt nagyobb tér előrészében a kolozsvári egyetem küldöttsége állt, jobbról a hirlapirók asztalai, középen pedig a jótékony nőegyletek, a főrangu hölgyek kiváló képviselői foglaltak helyet, köztük gróf Andrássy Aladárné, Tisza Kálmánné, Eötvös-Raucher Paula, Bischitz Dávidné s a diszes hölgyközönség és a vendégek hosszu sora, leghátul a fiatalság.

József főherczeg 11 óra 12 perczkor zajos éljenzések között elfoglalta a trónt.

Ezután dr. Margo Tivadar, az egyetem rektora az ünnepélyes közgyülést röviden megnyitottnak nyilvánitá. Ezután elfoglalta az elnöki széket és felolvasta az egyetem multját és jelenét tárgyazó ünnepi beszédet, mely körülbelől háromnegyed órát vett igénybe. Beszéde kezdetén hódoló köszönetet mondott a király ő felségének azon kegyért, melynél fogva legmagasabb személyének képviseltével József (perczekig tartó szakadatlan viharos éljenzés) főherczeg ő fenségét megbizni kegyeskedett.

Ezután Kálmán Károly III. éves hittudományi hallgató mondta el Ányos Pálnak a tudomány-egyetem 1780-ban történt ujjáalakittatásának ünepélye alkalmából szerzett dicséneket.

Szász Károly lépett ekkor az emelvényre s református papi öltözetben az ő jól ismert hangján elszavalta ünnepi ódáját.

Következett a tiszteletbeli és jubiláris tudorok kihirdetése, ezzel kapcsolatban a pályázatok eredményének kijelentése, az ünnepély megörökitésére veretett érmek bemutatása dr. Greguss Ágost bölcsészetkari dékán által.

Greguss szavai után dr. Margo Tivadar kiosztotta a pályanyerteseknek a jutalmat. Minden kitüntetett ifju nevénél harsány „éljen“ hangzott fel.

Erre az ifjuság soraiból kilépve Bodoky Lajos joghallgató rövid köszönő üdvözletet mondott az egyetemi tanácsnak és alapitóknak a pályadijak kiosztása alkalmából.

Az egyetem rektora ezzel az ünnepélyt befejezettnek nyilvánitá s ezt befejezőleg a tud. egyetem hittankari hallgatóinak dalárdája énekelte harmonium kisérettel a Kölcsey-hymnuszt.

A hymnus lélekemelő hangjai mellett József főherczeg fölemelkedett a királyi székről s bucsut intett a közönség felé.

Egy óra 17 perczkor ő fensége elhagyta az akadémia disztermét.

A bibornok-primás, a püspökök, a miniszterek, a főváros hatósága és az egyetemi tanárok egész a lépcső legutolsó fokáig kisérték József főherczeget, ő fensége a legőszintébb szeretet és tisztelet tüntető kifejezései közt vonult végig a közönség sorfalai közt. Ezzel a fényes jubileumi ünnepely első része véget ért.

Székely nemzeti muzeum.

Tisztelt Szerkesztő úr!

A székely nemzeti muzeum ügyében évek hosszu során igen sokat irtak egyik-másik lapban, igen sokszor személyem is érintve lett.

De jól tudva, hogy a felelgetéssel nem fogom az átadást és átvételt megkönnyiteni és különben is, ugy tüntettek némely czikkirók, mintha az általam mélyen tisztelt alapitóné sérelmeinek volnának előadói, elhatároztam soha sem felelni. Teljesitettem ezen ügyben azt, mit az alapitó levél és ennek alapján kelt kölcsönös egyezmény, mely az alapitó levél szerint tulajdonos Háromszék-, Udvarhely- és Csikmegye közgyülései által jóváhagyatott — tennem engedett, elismerésre nem számitva, s miután legjobb tudatom szerint tettem, kárhoztatástól nem rettegve.

Egy muzeumhoz helyiség és berendezés lévén szükséges; a tulajdonos három megye erre sem helyiséggel, sem pedig pénzzel nem rendelkezett. Helyiséget kértem és nyertem a sepsiszentgyörgyi székely Mikó-tanoda elöljáróságától. Pénzt a berendezéshez küldöttek a háromszéki ifjuság egy Sepsi-Szentgyörgyön: Baróth lelkes hölgyei egy ottan rendezett tánczvigalom és Csik lelkes leányai egy zene-előadás tiszta jövedelmét. Ujból is köszönet érette; mert ez által jutott a székely nemzeti muzeum azon helyzetbe, hogy jogszerüleg el nem vitethetett Háromszékről, elég levén téve az alapitó levélben kivánt feltételeknek.

Volt már berendezés is, csak az átadás és átvétel vált szükségessé, hogy legyen székely nemzeti muzeum; midőn minden város és városka hirlapjaiban sürü levelezés kezdetett meg a muzeum érdekében — nézetem szerint ellene — honapák és honfiuk tollából, hogy már magam is gondolkozóba estem mivel töltöm meg az üres állványokat, féltem, majd nekem kell — nem tudósnak, sem hires, sem hirhedt hazafiunak — vállalkozni egy székely nemzeti muzeum összegyüjtésének nehéz és fáradságos munkájára.

Ily nehéz helyzetben került a székely nemzeti muzeum ügye a megyének 1879. julius hó 16-án tartott közgyülése elé, és a megye közgyülése daczára az ellene, tisztviselői és egyesei ellen szórt méltatlan rágalmaknak, szép multjához méltólag elkeseredés nélkül a székely nemzet érdekeit tekintve határozott. Ezen közgyülésen minden a muzeum ügyében kelt iratokat, köztük a berendezésre tett költségekről a számadást a közgyülés szinén 160 jegyzőkönyvi szám alá átadtam a megye alispánjának — tehát a nyilvánosságnak — azon okból, hogy kik az ügy iránt érdeklődnek, bármikor áttekinthessék és abból alapos meggyőződést szerezhessenek. Ezen iratok jelenben is ott vannak, mert azok ugy is csak kis részben érdeklik tisztán a székely nemzeti muzeumot. Minden a muzeumot érdeklő ügyek, nyilvános nyugták sat. a „Nemere“ czimü lapban közöltetvén, abba ezen iratok és számadások holléte is közhirré lett téve. — Ez tisztelt szerkesztő ur a székely nemzeti muzeum rövid története az átadás és átvétel előtt.

Jelenben a székely nemzeti muzeumnak van felügyelő bizottsága, melynek megbizásából én vagyok az igazgatója ezen nemzeti kincsnek; ezt csak azért irtam meg, hogy a nagy közönség tudja, hogy a nemzeti adakozásból a székely nemzeti muzeum részére beküldött, avagy még csak jövőben beküldendő ezerek mikénti kezelése, hováforditása ellenőrzésére van oly hatóság, mely Udvarhely, Csik, Háromszékmegye közgyülésein mindenkor és minden esetben felelősségre vonható.

Végre olvasói előtt igazolni akarom, hogy miért irtam mindezeket meg. Megirtam, mivel az nézetem, hogy az, mit mi székely nemzeti muzeumnak nevezünk, még nem az, és hogy azzá legyen pedig, a székelység közreműködése okvetetlen szükséges; nehogy egyik számában a „Kelet“-nek irt levél elriasztván az ujságban megjelenő czikkeknek feltétlenül hivőket az adakozástól, csak a jelenlegivel maradjunk. Szükségesnek tartom kijelenteni, hogy a jelenlegi helyiségben még elég tér van a tárgyak elfogadására, és ha ez megtelne is, Háromszékmegye soha oly áldozattól vissza nem riad, hogy a nemzet kincse diszes és tágas helyiség hiányában összegyüjthető ne legyen.

Egy jó tanácscsal azonban a heves honapáknak és honfiuknak, a közügy érdekében szolgálhatok: t. i. meritsenek tiszta forrásból adatokat, ellenőrizzenek, ne mindig csak gyanusitsanak.

Kelt Sepsi-Szentgyörgyön, 1880 április hó 29-én.

Potsa József.

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Torda-Aranyosmegye közig. bizottsági gyülése.

Megyénk havi rendes közig. bizottsági gyülése f. hó 12-én tartatott meg.

Főispán br. Kemény György ő mltsga a gyülést megnyitván, a megye mult havi közigazgatási állapotáról jelentést az alispán hivatalos távollétében főjegyző Rédiger Béla terjesztette elő, a melyből a következő főbb vonásokat emelem ki: a mult hóban alispáni beadványi jkönyvre jött 722 ügydrb, a melyek 21 kivételével mind ellátást nyertek. Vadászati jegy csak 1 drb adatott ki a 12 fitosból. A Moldva-Oláh fejedelemségbe szálló utlevelet kapott 5 egyén. A kebli pénztár által kezelt különböző alapokat illetőleg: 1) utmunka megváltási alap

márcz. havi maradék .	665 frt 21 és fél kr	
april hóban befolyt .	166 frt 35	kr
Összesen	831 frt 56 és fél kr	
april havi kiadás . . .	233 frt	
„ végével tehát maradék	598 frt 56 és fél kr	
2) Közig. letétemények		
márcz. hóról átjött . .	2593 frt 40 és fél kr	
april havi bevétel . .	587 frt 89	kr
Összesen	3181 frt 29 és fél kr	
april havi kiadás . .	1963 frt 77	kr
„ végével maradék .	1217 frt 52 és fél kr	
3) Reáliskolai alap		
márcz. hóról átjött . .	11.203 frt 76 és fél kr	
april havi bevétel . .	189 frt 69	kr
Összesen	11.393 frt 45 és fél kr	
april havi kiadás . .	25 frt	
„ végével maradék .	11,368 frt 45 és fél kr	

A megye képviselő bizottsága által a reáloskolai alap javára előirányzott 10 ezer frt tehát (különösen megyénk jelenlegi alispánja Veress Dénes erélyes intézkedései folytán) már összehordva! S miután Torján jelenleg reáloskola nincs: megyei közgyülési határozat folytán az irt összeg jövedelme a tordai állami polgári fiuoskola szükségletei fedezetére vétetik igénybe.

A megyei közp. börtönben a mult hóban bebörtönözve volt 24 fegyencz, mind férfi. Ebből máj. 1-ig elbocsáttatott 20, börtönben maradt 4.

Tüzeset a mult hóban 13 lett bejelentve; különösen a mult hó 2-ik felében az erdőégések voltak napirenden, megemlitendő ezek közül a vártalvi erdőégés, a hol mintegy 200 hold erdő és 100 szekér vágott fa égett el.

A személy- és vagyon-biztonság nagyobbmérvü megtámadása a mult hóban nem fordult elő.

Sorozási ügy. A felhivott 3 korosztályban 3342 ifju iratott össze. Ezen összeg arányában ujonez jutalékul kivetett 299; ehez hozzáadva a mult évi hátrálékot 28, az ujonez jutalék részére állitandó volt 327 egyén.

Az idei sorozás alkalmával az ujonez jutalék részére besoroztatott 297 egyén, maradt fedezendő hátralék 30.

A póttartaléki jutalék részére kivettetett 60, besoroztatott 34, marad fedezendő hátralék 26 egyén.

Az ujonez és póttartalékbeli hátralék csak egyes sorozó járásokat terhelvén, a jutalékokat teljesen fedezett sorozó járásokból, a honvédséghez is besoroztatott 49 egyén. Vélemény különbség miatt felülvizsgálatra utasittatott 184. Családi tekintetekből a hadkötelezettség alól id. felmentetett 230. A sorozástól távol maradt 330 egyén. A két utolsó tételt, u. m. 560 levonva a három korosztályba felhivott hadkötelesek számából, mely tesz 3342-öt, mutatkozik az, hogy megvizsgáltatott 2782 egyén, kik közül besoroztatott 380, s igy hadi szolgálatra alkalmatlannak nyilvánittatott 2402 egyén. Viszonyitva a megvizsgált hadkötelesek számát a besorozottak számával, a megyében az általános hadképességi arány 10 százalékban mutatkozik.

A sorozási ügygyel kapcsolatosan a főorvosi havi jelentésből (a mely jelentés az egészségügyi viszonyok feltüntetése mellett különös súlyt fektet orvosi szempontból azon mostoha állapot okainak vizsgálatára, a melyek a jelen évi sorozás alkalmával megvizsgált egyéneknél tapasztaltattak) említést érdemel azon körülmény, hogy különösen az első korosztálybeliek között igen nagy, csaknem megdöbbentő számmal voltak a „jelenleg gyengék“ száma, a kifejlettlenek, satnyák, elcsenevészedtek, a nélkül, hogy valamely kóros állapot, mint tényező alap felfedezhető lett volna; ezen feltünő mostoha állapotnak az oka: az első gyermekkor mostoha és rendellenes állapota, a gyermekkor testi erejének tulságos megerőltetése, ezen korban a szeszes italok káros élvezése és végtére a már gyermekkorban megkezdett, a test fejlődésével nagyobb mérvben üzött önfertőztetés, a mely káros kinövéseket legfőképpen a népnevelés lesz hivatva meggátolni.

(Vége következ.)

Kivonat a „Budapesti Közlöny“-ből.

Árverések. Bernát József 583 frt 25 krra b. ingtl. jun. 18-án Kolozsvártt, Fleserium Spiridon 1200 frtra b. ingtl. máj 21-én Szerdahelyen, Musia Stefán 297 frt 91 krra b. ingtl. máj. 20-án. Válya-Dosului községben, Dugaszi Margit 334 frt 50 krra b. ingtl. jun. 15-én Kolozsvártt, Rusz Josziv Danilaé 658 frt 66 krra b. ingtl. jun. 16-dikán Kolozsvártt árvereztetni fognak.

NAPI HIREK.

— **A hivatalos lapból.** Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére, ifj. Purjesz Zsigmond tudort, budapesti egyetemi tanársegédet és magántanárt, a kolozsvári egyetemhez a különös kór- és gyógytan nyilvános rendes tanárává, a szabályszerű illetményekkel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1880. évi május hó 2-án.

Ferencz József, s. k.

Trefort Ágoston, s. k.

—

Helyi hirek.

— **Bécsben** levő szintársnlatunkról tegnap este a következő szép táviratot vettük: Tegnap a Sárga Csikó új szereposztással adatott elő, s nagyban megnyerte a közönség tetszését. A bécsi magyar ifjuságtól Mátrai trikoloros babérkoszorut kapott első föllépte alkalmából, Pálmay Ilka asszony pedig sárga fekete szallagal ellátott kószorut német tisztelőktől. Lewinsky az előadás után az öltözőben szinészeinkkel kezet szoritott. Mátrait megölelte, megcsókolta.

— **A f. hó 22-én** tartandó orvos-májálisra a meghivók szétküldettek. Mindazok, kik meghivót netalán tévedésből vagy bármely okból nem kaptak és arra igényt tartanak, sziveskedjenek neveiket az Orbán József czukrászatában kitett ivre feljegyezni. —

— **A kolozsvári** tudomány egyetem ifjuságának gyásza van. Veress József IV-ed éves orvostanhallgató tegnap délután fél három órakor jobblétre szenderült. Tegnap reggel még előadásain is megjelent, s az oly hamar bekövetkezett halálnak még semmi jele sem mutatkozott rajta. Délben egy alkalmatlan fogát akarta eltávolittatni, s az ennek következtében beállott fájdalom és láz végzetes volt életére nézve. A gyenge test még ezt sem volt képes kiállani, s az e mellett rohamosan beállott kronikus tüdő baj pár óra alatt könyörtelenül oltá el ifju élete tüzét. Az elhunyt egyike volt a legjelesebb és képzettebb növendékeknek; ki a szivbajokról irott terjedelmes munkájával az 1878—79. évben pályadijat is nyert. Kora elhunytával nemcsak övéinek szerzett mély gyászt és bánatot; barátai és jó ismerősei is fájlalják benne az önzetlen, jó szivet. Béke legyen a korán kifáradt porok fölött!

— **Született Kolozsvártt** f. év. máj. 2-től 8-ig bezárólag 12 gyermek. 8 fiu (kettő ezekből iker) 4 leány; — egy leány kivételével mind élve; 9 törvényes, 3 törvénytelen; 8 ref. 3 kath. 1 luth. vallásu.

Hazai hirek.

— **Királyné ő felsége** tegnap délelőtt 11 órakor külön vonaton hagyta el a fővárost s Bécsbe utazott. A királyné Klotild főherczegnő, ennek bájos leánya Mária Dorottya, továbbá Klotild főherczegasszony anyja Clementine szász-koburg-gothai herczegné s Lujza szász-koburg-gothai herczegnő kiséretében jelent meg a pályaudvarban, s rövid időt töltött a pavillonban. Ezután udvari kiséretével, nevezetesen báróNopcsa főudvarmesterrel, Goes grófné főudvarmesternő, Fürstenberg őrgrófné s Festetich grófnővel az öt kocsiból álló udvari vonatra szállt, mely éljenzés között elindult. Az elutazás minden ünnepélyesség nélkül ment végbe, az indóházban nem sokan voltak jelen. Jelen volt Thaisz Elek főkapitány, s Blazovich osztr. államvasut vezérjelügyelő.

— **Az élet tragődiája.** Élt Kis-Pesten egy öreg házaspár. A férj, hajdan huszárkapitány, neje egy régi vagyonos család gyermeke volt. Szerették egymást, s boldogul éltek kis jövedelmükből, mig a férj, Thassy Márczel, a katonai szolgálatra képtelen lőn. Azután hivatalnok lett, majd jegyző s midőn ez állását is elvesztő, a hü élettárs, az asszony vette magára a háztartás gondját s keresett pénzt kézi munkájával. Ment a meddig ment. A munka kevés volt, pénzt nem lehetett eleget keresni, a butorok, a ruhák egymásután vándoroltak el a szegény lakásból, a melyen végül alig maradt egy nyoszolya. A szerencsétlen asszony kétségbeesett s küzdött tovább. A mig csak birt. Akkor aztán felölté magára legszebb ruháját, sorba búcsuzott el ismerőseitől — azt mondta mindenkinek, hogy csak kis időre távozik el s beleugrott a kutba. Belehalt. Három nap mulva ráakadtak holt testére. — Az öreg Thassy pedig, bár alig tudja vonszolni összetört testét, jár most házból a másikba . . . . Régi bajtársai megkönyörülhetnének rajta! . . .

— **A budai várban** őrzött korona nem Szent István koronája. Ezt a sensationalis hirt vette az „Egyetértés“ teljesen megbizható forrásból. A legujabbi tudományos szakvizsgálat — az idézett lap szerint — kiderité, hogy az ugynevezett szent koronának alsó abroncsa ugyan bizanczi mű és semmi ok sincs kételkedni azon történelmi hagyomány teljes alapossága felett, hogy ez csakugyan Dukász Mihály bizanczi császárnak Géza árpádházi herczeg részére tett ajándéka, de az kétségtelen, hogy azon felső kupola, melyet eddig sok századon át Szent István koronjának tartottak, eredetileg sem korona nem volt, sem Szent Istvánnak nem ez volt koronája, következésképp ezt mint koronát Szilveszter pápa nem ajándékozta Szent Istvánnak. A felső kupolát képező belső érczlemez sokkal későbbi mű s azon négy párhuzamos lemez, mely a kupolán keresztet képez s melyen a 8 apostol zománczban van ábrázolva, igen becses és óriási müértéket képviselő római mű ugyan a tizedik századból, de e lemezek csak valamely reliquiaedény ékitésére voltak szánva eredetileg s csak később és megcsonkitva forrasztattak a Dukász Mihály-féle abroncshoz, a mikor is a zománczok eltöredeztek, miután az eredetileg vizszintesen készitett lemezeket, hogy a korona mai kupola-alakja előálljon, meg kellett félkörüre hajlitani. Ebből kétségtelen, hogy Szent-Istvánnak Szilveszter pápa által ajándékozott koronája nyomtalanul elvszett.

— **A rendreutasitott herczeg.** A bécsi képviselőházban csinos kis eset történt tegnapelőtt; Liechtenstein Alfréd herczeg ugyanis felült az asztal tetejére, s kedélyesen lógatva lábait a levegőben, beszélgetett a többi képviselőkkel. Természetes, hogy e helyzetben ugy a parlament elnökének, mint az igen tisztelt háznak legherczegibb hátát kegyesen forditani méltóztatott. Ez azonban nem volt elég. A herczeg lekönyökölt az asztalra — rajta ülvén egyszersmind — aztán végig feküdt a butordarabon, melynek pedig egészen más volt rendeltetése, — sem hogy ilyen látványosságoknak szolgáljon. De a képviselők sem találták mindez valami nagyon lélekemelőnek, s egyik, s utána többen bátorkodtak rendreutasitani a herczegi urat e szavakkal: „Liehtenstein herczeg, ez illetlen dolog, ugy nem szoktak ülni a parlamentben!“ A jegyző, ki épen felolvasott valamit, szünetet tartott, mindenki a herczeg felé tekintett, s a fiatal herczeg leugrott a padról s halálsápadtan állott föl; azután elpirult a haragtól, s éles tekintettel keresve a tulsó oldalon a vakmerőt, ki őt rendreutasitani merte, s miután e helyzetben összefont karokkal maradt nehány pillanatig, — szépen lecült.

— **Vilmos főherczeg** tegnap száz tagu banderiumtól kisérve érkezet Szerajevó közelébe Kiszeljakban Diadalivvel fogadták, mely császári, magyar és osztrák szinekkel volt diszitve. Dessewfy gróf kerületi főnök diszmagyar ruhában beszéddel üdvözölte a főherczeget s kiemelte, hogy a magyar korona alattvalója büszke rá hogy az uralkodóház egyik tagját üdvözölheti boszniya földön, amaz uralkodó családét, melynek fe-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

je azt a szimbolikus actust, melyet a magyar koronázás alkalmával századokon át a boszniai zászló szereplése jelentett, immár valósággá tette.

— **Ketős rablógyilkosság.** Kisjenőből irják az Alföldnek a következőket: Május hó 7-éről 8-ára menő éjjel Csintyén páratlan vakmerőséggel elkövetett kettős rablógyilkosság vitetett véghez, mely Kisjenő- és környékét lázas izgatottságban tartja. Ugyanis Csintyén a mult péntekről szombatra menő éjjel az ott lakó Singer Bernát szatócskereskedő és neje meggyilkoltattak és kiraboltattak. Nevezettek szatócs boltja a főutczán, a megyei kavicsos ut szélen van; az ide nyiló boltajtó küszöbe alatt ástak lyukat a rablógyilkosok s itt mentek be a bolti helyiségbe, ugyanitt követték el a gyilkosságot is, miután Singer és neje ágyaikban itt aludtak. Singer ágya mellett a vályt lyuk csak 1 lábnyira volt, hol a gyilkos felbujt. Hogy a faltörést és zörgést S. észre nem vette, onnan magyarázható meg, mert igen nagyot hallott, de hogy neje, ki ugyane szobában aludt — meg nem hallotta, az bámulatos. A gyilkosok a felhányt fiókok és hátrahagyott üres bőrtárczák tanusága szerint raboltak, azonban előbb Singer Bernátot és nejét a fejökre mért fejszecsapásokkal meggyilkolták — és aztán a kettős boltajtót belülről kinyitva, eltávoztak. Hajnalban egy tehénhajtó gyermek vette észre a bolt küszöbe alatti lyukat és az a körüli földhányást. Az elöljáróknak jelentés tétetvén, azok csakhamar megjelentek a helyszinén s az ajtót azonnal lepecsételve, jelentést tettek a hatóságnak. A kir. járásbiróság részéről már aznap reggel 9 órakor a hivatalos személyek a nyomozás és bonczolás végett megjelentek. Vérfagyasztó kép tárult fel előttük, midőn a járásbiró a boltajtót kinyitván, a borzalom e helyére belépett, hol a szerencsétlenek saját ágyaikban takaróik allatt feküdtek és csak aludt vérrel fedett s összehasogatott fejök és arczuk látszott ki. A nő minden a nő minden valószinüség szerint viaskodott a gyilkossal, mert ágya előtf vértócsák mutatkoztak az ágya melletti konyhába nyiló ajtón és ajtófelen véres ujjak nyomai látszottak. Hihetőleg midőn a nő menekülni akart, hagyta hátra e nyomokat hogy igy történt, az is mutatja, hogy a meggyilkolt nőnek balkezén ujjai keresztül lettek vágva. Tabajdi járás biró és Péczely szolgabiró alegnagyobb buzgalommal müködnek, hogy a tettesdket kipuhatolják és a büntető igazságszolgáltatás kezeibe áfadják. Már nyomon vannak, sőt ha nem csalódom, a gyilkosok közül kettő vasba verve börtönben ül. Bár sikerültne müködésök által némileg a közönség izgalmát és ijedelmét csillapitani. A meggyilkolt Singer Bernát 70 év körül járt s neje is öreg nő volt, egyetlen fiok van, ki családjával Battonyán lakik.

Vegyes hirek.

— **Miniszterbuktatás** Oroszországban. Tolosztoy gróf orosz közoktatási miniszter mint tudva van, a napokban elbocsáttatott, miután évek során át az általános gyülöletet magára vonta. Tolsztoyt nem más buktatta meg, mint Lorisz Melikoff. Hogy ez hogy történt, arról a következő részleteket tudja közölni egy bécsi lap: Lorisz-Melikoff nagyon jól tudta, hogy Tolsztoy nagy kegyben áll a czárnál: mindamellett is april 22-én igy szólt a császárhoz: „Felségednek még e hónapban határozni kell gr. Tolsztoy elbocsátása felől.“ — „Miért gondolod, hogy e hónapban?“ (A czár tudvalevőleg minden alattvalóját tenek szólitja.) Mivel az uj miniszternek, a kit felséged ki fog nevezni, kell hogy ideje legyen magát tájékozni, s ennek októberig, az egyetem megnyiltáig meg kell történnie. Ehez pedig legalább 4—4 hónap kell neki,“ „Igazad van, de ne beszéljünk többé erről.“ Két nap mulva Loris-Melikoff azonban ismét szóba hozta ez ügyet. — Még az nap minisztertanács volt, melyben valami egyházi ügy került tárgyalás alá. Tolsztoy azt a vigyázatlanságot követte el, hogy a minisztertanácsban nyilvánosan megvesztegethetőséggel vádolta a belügyminiszteri főbb .hivatalnokokat. Makoff belügyiminiszter hallgatott, a minisztertanács után azonban hosszu levelet irt Tolsztoynak, melyben kijelenté neki, hogy többé nem fog vele beszélni. Loris.Melikoff azonnal a császárhoz ment, s figyelmeztettte ezt, hogy Tolsztoyt most okvetlenül el kel bocsátania, mivel valamennyi minister kijelenté, hogy a minisztertanácsban tett nyilatkozata miatt többé vele beszélni nem fog. A császár erre magához hivatta Tolsztoyt, s igy szólt hozzá: „Halode Tolsztoy, tudod, hogy én bizok benned, de már nem birlak tovább tartani és védelmezni. Most már minden miniszter ellened van s tudod, hogy a lakossság hogy gondolkodik rólad. Közoktatási miniszterré kinevezem barátodat Szaburoffot. Mint az országtanács tagja, még hasznomra lehetsz.“ S ezzel Tolsztoy el volt bocsátva.

CSARNOK.

Apróságok.

Ostromlók és ostromlottak.

Midőn XIV. Lajos 1667-ben Lille várát ostromolta, Bronai gróf, ki ott parancsnok volt, kiváló figyelemből minden reggel jeget küldött ő felségének, tudva, hogy annak hiányában vannak a király táborában. Egy izben, midőn éppen elhozták a jeget, XIV. Lajos is jelen volt s igy szólt annak, ki azt rendesen hozni szokta

— Nagyon levagyok kötelezve Brena grófnak jegéért, de miért nem küld vagy egy kicsit többet egyszerre?

— Sire, felelt a spanyol, parancsnokunk úgy vélekedik, hogy az ostrom nagyon soká fog artani, s azért kimélnie kell a jeget.

—

A neje hüségéről meggyőződött férj.

Mister Howe nagyon szellemdús és jószivü ember, 10,000 font sterling évi jövedelemmel birt. Egyszer kedve jött, hogy megnősüljön s elvette miss Mollet-t, nagyon szép fiatal lánykát. A mennyegző napján, miután egész reggelizés alatt erősen állitotta, hogy valamennyi nő hütelennek született, és hogy lehetlen bármelyiknek tartós szerelmére számitni, felkelt az asztaltól s mondta fiatal nejének, hogy kéntelen azonnal eltávozni hazulról, hogy Tourba menjen, hol igen sürgős teendői vannak. Délután négy óra felé levélkét küldött nejének, melyben tudatja vele, hogy előre nem látott körülmények kénytetik őt azonnal Hollandiába utazni. Howe asszony azt remélte, hogy e távollét nem fog nagyon hosszan tartó lenni; de házi gazdája nélkül számitott; tizenhét egész év leforgása alatt férjének nem hallotta hirét. És most lássuk, minő természetü volt Howe úr saátságos utazása:

Egy kis lakást választott ki magának ugyanazon utcza végén, melyben neje lakott, egy rézmüves házánál, kinek hetenként hat sillinget fizetett érette. Nevét megváltoztatta, s miután nem régóta lakott Londonban, senki sem ismerte fel. S mindezt azért tette, hogy megtudja, ha valjon neje hü marad-é hozzá. Neje lakásából a harmadik házban volt egy szerény kávéház, ide elszokott néha járni. Három évvel megszökése után, e kávéházban egy lap került kezébe, melyből megtudta, hogy neje kérvényt nyujtott be a parliamenthez, a végett, hogy az rendeljen ki megbizottakat, kik rendezzék férje vagyonát, kiről nem tudatik, ha él-e vagy meghalt. Howe úr a legnagyobb figyelemmel kisérte ez ügy előhaladását, mely el is intéztetett, miként az özvegy ohajtá.

Tiz év telt el. Howe asszony más lakásba költözött. Az utcza másik oldalára ment lakni, bizonyos Salt nevü házához, kit a férj a kávéházból ismert. Midőn mr. Howe e körülmény megtudta, szorossabb viszonyba igyekezett jön. Salttal, s végre kifogadott házában egy üresedésbe jött szobát. E szobából, melyet csak egy zárt ajtó választott el Howe-né lakosztályától, mindent lehetett hallani, sőt a kulcslyukon át látni is, mi a Howené szobájában történik. Salt, ki azt hitte új barátjáról, hogy nőtlen, s valódi nevét nem tudta, hévvel ajánlotta neki, hogy vegye nőül szép lakónéját, azt, kit Howe özvegyének tartott.

Végre a férj elutazásának év napján, tizenhét év múlva, Howe-né asztalnál ült nővére és sógora társaságában, midőn a cseléd behoz egy neki czimzett levelet, név aláirás nélkül, melynek irója esdekelve kéri őt, hogy holnap reggel tiz órakor legyen a Szent-Jakab parkban, a madár ház mellett.

— Ime, szólt Howe-né nevetve, oda dobva a levelet nővérének, bárha vén vagyok is, még is vannak imádóim. A fiatalabb nővér kezébe vette a levelet, s miután néhány perczig figyelemmel vizsgálta az irást, igy kiáltott fel:

— Ez a Howe úr irása!

Mistresz Howe, ki a végén is szerette volt e sajátságos férjet, e szavakra ájultan rogyott össze.

Midőn a nő magához tért, nővérével s sogorával abban egyeztek meg, hogy másnap reggel együtt elmennek a kitüzött helyre. Öt perez óta voltak már ott, midőn Howe úr vidám arczczal, fesztelenül közeledett felejök; aztán nejéhez lépett, megszólitotta őt, mintha csak tegnap váltak volna el, megölelte, megcsókolta, karját nyujtotta, s együtt szépen hazatértek lakásukra, Howe úr meggyőződött a felől, hogy neje hü tud lenni hozá. Tizenhét év telt volt el a mennyegzői nap, s mennyegzői éj között. A történelem még azt is hozzá teszi, hogy a házastársak nagyon boldogúl éltek együtt s több gyermekük volt, mi nem kevéssé segitette elő e boldogság megszilárdulását.

KÖZGAZDASÁG.

Szegedi nyeremény-kölcsön.

A Tisza-Szegedi nyereménykölcsönre vonatkozólag, melynek kötvényeia budapesti és bécsi tőzsdén forgalomba hozattak és már jelentékeny üzletek tárgyát képezik, a magyar általános hitelbanktól a következő prospectust vettük, melyet olvasóink figyelmébe ajánlunk.

Az 1880. évi XX. törvényczikk alapján a a Tisza és mellékfolyói szabályozására alakult társulatok részére és Szeged város ujjáépitése czéljából a magyar állam jótállása mellett kibocsátandó

negyvennégy millió o. é. forint névértékü nyereménykölcsön

évi 4 százalékot kamatoz, minden év október hó 1-én és április hó 1-én lejáró félévi részletekben és 440.000 darab részkötvényben bocsáttatik ki.

E 440.000 darab részkötvény a kisorsolás czéljára egyenként 100 számmal (1—100 ig) ellátott 4400 sorozatra van felosztva.

Minden részkötvény o. é. 100 forintra szól és október hó 1-én és április hó 1-én lejáró félévi kamatszelvényekkel és szelvényutalvánnyal (talon) van ellátva.

Az egész kölcsön 50 év alatt 110 huzásban kisorsolás által törlesztik.

A sorozatok és számok huzása egyidejüleg történik.

Az első huzás 1880 szeptember 15-én leend.

Miként az alább következő kisorsolási terv mutatja, 1880. évben két huzás azontül 1890-ig évenként három huzás és innen kezdve 10 éven át évenként két huzás leend és e huzások mindenike egy 100.000 forintot tevő főnyereménnyel és öt másodnyereménnyel van ellátva. Az utolsó 30 évben évenként két huzás leend, melyek mindenik egy 90.000 forintot tevő főnyereménnyel és öt másodnyereménnyel van ellátva. Azon részkötvények, melyek a kihuzott sorozatokban vamely nagyobb nyereménnyel nem sorsoltattak ki, az első évben 110 forinttal váltatnak be. Ezen legkisebb kisorsolási összeg két évenként 2 forintjával növekedik, mig a 120 forintot eléri; ugy hogy tiz éven tul az összes részkötvények legalább 120 forinttal váltatnak be.

A kisorsolt részkötvények kamatozása a kisorsolás napjával megszünik. A kisorsolt részkötvények a reájok eső nyereménnyel és a kisorsolásukig járó kamatokkal együtt a részkötvényeknek és az azokhoz tartozó valamennyi le nem járt kamatszelvénynek visszaadása ellenében a sorsolás napjától számitandó három hónap mulva a magyar királyi központi állampénztárnál fizettetnek ki. Hiányzó szelvények értéke a kifizetésnél a tőkeösszegből levonatik.

A kisorsolt részkötvények érvényességük igazolásának megtörténte után, valamint az esedékes szelvények a magyar királyi központi állampénztár megbizásából és számlájára a Magyar Általános Hitelbanknál Budapesten, továbbá a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi- és iparhitelintézetnél, valamint Rotschild S. M. és Wodianer Móricz bankházaknál Bécsben is kifizettetnek, illetőleg beváltatnak.

A kölcsön ugy a kamatok mint a visszafizetendő tőke és nyeremények tekintetében adó-, bélyeg- és illetékmentes és ezen teljes adó-, bélyeg- és illeték-mentesség e kölcsön számára jövőre is törvény által biztositatik.

Ezen kölcsön kamatoztatására és törlesztésére 50 éven át egyenlő évi 2.400.000 frtnyi járulék fordittatik 1.200,000 forintos félévi részletekben, mely járulék fedezésére a Tisza és mellékfolyói szabályozására alakult társulatok, illetőleg Szeged városa és az egyes ezen kölcsönben részesitett szegedi házbirtokosok által a nyert kölcsönösszegekhez képest fizetendő évi járulékok szolgálnak.

Az évi járulékok pontos fizetéseért a Tisza és mellékfolyói szabályozására alakult társulatok tagjai, Szeged városa és a kölcsönben továbbá részesitett ottani házbirtokosok az 1880-ik évi XX-ik, valamint az 1879. évi XXXV-ik törvényczikkek értelmében birtokukkal oly módon kezeskednek, mint az egyenes adókért.

A lejárt évi járulékrészletek az adóközegek által az egyenes adókkal együtt szedetnek be; netaláni hátralékok az egyenes adók módjára hajtatnak be, és ezen járulékrészletek birói árverések és birói vételárfelosztások esetében ugyanazon elsőbbségben részesülnek, melyet az 1876. évi XV-ik törvényczikk 67. §-a az egyenes adóknak biztosit. Ezen kölcsönnek azon része, mely Szeged városának és az ottani házbirtokosoknak kölcsönkép adatik, Szeged városának illetőleg az egyes ottani háztulajdonosoknak birtokára első helyen való telekkönyvi bekeblezés utján jelzálogilag biztositatik.

A befolyó kölcsönpénzekből a tiszaszabályozási egyleteknek, illetőleg a szegedi házbirtokosoknak adott kölcsönösszeg 6 százalékával felérő tartalékalapok alakittatnak, melyek ép ugy, mint a befolyó évi járulékrészletek a magyar királyi pénzügyminiszterium által a Tisza és mellékfolyóinak szabályozására alakult társulatoknak, illetőleg Szeged városának törvényesen szabályozott közreműködése mellett alapszerüen kezeltetnek és a részkötvények tulajdonosai javára zálogul szolgálnak.

Ezen kivül a magyar királyi államkincstár a részjegyek birtokosainak a kamatok, a visszafizetésre kisorsolt részkötvények és az azokra eső nyeremények pontos kifizetéseért összes jövedelmeivel és vagyonával kezeskedik.

A végleges kötvények kibocsátásáig a magyar királyi központi állampénztár által 100 forint és 5000 forint névértéknek megfelelő kötvényekről kiállitott ideiglenes elismérvények adatnak ki, melyek legkésőbb folyó évi augusztus 1-től kezdve az illető kibocsátási helyeken végleges kötvényekkel ki fognak cseréltetni.

Budapest és Bécs, 1880 május havában.

Sorsolási terv.

10 éven át évenkint 3 húzás 100,000 forintos főnyereménnyel. Legkisebb nyeremény 110—118 frt.

1880: Szept. 15. Nov. 15.

1881: Január 15. Május 15. Szeptember 15.

1882: Január 15. tartandó 6 húzásnál mindenkor 900 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorsjegy 100,000 frt, 1 sorsjegy 4,500 frt, 4 sorsjegy egyenkint 1,000 foriottal o. ért. 4,000 forint.

894 sorsj. egyenként 110 forinttal o. é. 98,340 forint.

900 sorsjegy 206,840 frt.

1882: Máj. 15. Szept. 15.

1883: Jan. 15. Máj. 15. Szept. 15.

1884. Január 15. tartandó 6 húzásnál mindenkor 1100 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorsj. 100,000 frt, 1 sorsj. 4,500 frt, 4 sorsj. egyenként 1,000 frttal o. é. 4,000 frt. 1094 sorsj. egyenk. 112 frttal o. é. 122,528 frt, 1100 frt. sorsj. 231,028 frt.

1884: Máj. 15. Szept. 15.

1885: Jan. 15. Máj. 15. Szept. 15.

1886: Január 15. tartandó 6 húzásnál mindenkor 1100 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorsj. 100,000 frt, 1 sorsj. 4,500 frt, 4 sorsj. egyenként 1000 forinttal o. é. 4,000 frt, 1094 sorsj. egyenk. 114 forinttal o. é. 124,716 frt, 1100 sorsj. 233,216 frt.

1886: Máj. 15. Szept. 15.

1887: Jan. 15. Máj. 15. Szept. 15.

1888: Január 15. tartandó 6 húzásnál mindenkor 1200 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorsj. 100,000 frt, 1 sorsj. 4,500 frt, 4 sorsj. egyenként 1,000 forinttal o. é. 4,000 frt, 1194 sorsj. egyenként 116 frttal o. é. 138,504 frt, 1200 sorsj. 247,004 frt.

1888: Május 15. Szept. 15.

1889: Jan. 15. Máj. 15. Szept. 15.

1890: Január 15. tartandó 6 húzásnál mindenkor 1200 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorsj. 100,000 frt, 1 sorsj. 4,500 frt, 4 sorsj. egyenként 1,000 forinttal o. é. 4,000 frt, 1194 sorsj. egyenk. 118 forinttal o. é. 140,892 frt, 1200 sorsjegy 249,392 forint.

10 éven át évenkint 2 húzás 100,000 forintos főnyereménynyel. Legkisebb nyeremény 120 frt.

1890: Október 1.

1891, 1892, 1893, 1894: Apr. 1. Okt. 1.

1895: April 1. tartandó 10 húzásnál mindenkor 2500 sorsj. sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorsj. 100,000 frt, 5 sorsj. egyenk. 1000 forinttal o. é. 5,000 frt, 2494 sorsj. egyenk. 120 forinttal o. é. 299,280 frt, 2500 sorsj. 404,280 frt.

1895: Október 1.

1896, 1897, 1898, 1899: Apr. 1. Okt. 1.

1900: Apr. 1. tartandó 10 húzásnál mindenkor 3100 sorsj. sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorsj. 100,000 frt, 5 sorsj. egyenk. 1,000 frttal o. é. 5,000 frt, 3094 sorsj. egyenként 120 frttal o. é. 371,280 frt, 3100 sorsj. 476,280 frt.

30 éven át évenkint 2 húzás 90,000 frtos főnyereménynyel. Legkisebb nyeremény 120 frt.

1900: Október 1.

1901, 1902, 1903, 1904: Apr. 1. Okt. 1.

1905: Apr. 1. tartandó 10 húzásnál mindenkor 3600 sorsj. sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorj. 90,000 frt, 5 sorsj. egyenk. 1,000 frttal o. é. 5,000 frt, 3594 sorsj. egyenk. 120 frttal o. é. 431,280 frt, 3600 sorsj. 526,280 frt.

1905: Október 1.

1906, 1907, 1908, 1909: Apr. 1. Okt. 1.

1910: April 1. tartandó 10 húzásnál mindenkor 4400 sorsj. sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorsj. 90,000 frt, 5 sorsj. egyenk. 1000 frttal o. é. 5,000 frt. 4394 sorsj. egyenk. 120 frttal o. é. 527,280 frt, 4400 sorsj. 622,280 frt.

1910: Október 1.

1911, 1912, 1913, 1914: Apr. 1. Okt. 1.

1915: April 1. tartandó 10 húzásnál mindenkor 5100 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig: 1 sorsj. 90.000 frt, 5 sorj. egyenk. 1000 forinttal o. é. 5000 frt, 5094 sorj. egyenk. 120 forinttal o. é. 611.280 frt, 5100 sorj. 706.280 frt.

1915: Október 1.

1916, 1917, 1918, 1919: April 1. Október 1.

1920: April 1. tartandó 10 huzásnál mindenkor 6100 sorsjegy soroltatik ki, és pedig: 1 sorsj. 90.000 frt, 5 sorsj. egyenk. 1000 frttal o. é. 5000 frt. 6094 sorsj. egyenk. 120 frttal o. é. 731.280 frt, 6100 sorsj. 825.280 frt.

1920: Október 1.

1921, 1922, 1923, 1924: April 1. Október 1.

1925: April 1. tartandó 10 huzásnál mindenkor 7200 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig: 1 sorsj. 90.000 frt, 5 sorsj. egyenk. 1000 frttal o. é. 5000 frt, 7194 sorsj. egyenk. 120 frttal o. é. 863.280 frt, 7200 sorsjegy 958.280 frt.

1925: Október 1.

1926, 1927, 1928: April 1. Október 1.

1929: April 1. tartandó 8 huzásnál mindenkor 8600 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig: 1 sorsj. 90.000 frt, 5 sorsj. egyenk. 1000 frttal o. é. 5000 frt, 8594 sorsj. egyenk. 120 frttal o. é. 1,031.280 frt, 8600 sorsjegy 1,126.280 frt.

1929: Október 1.

1930: April 1. tartandó 2 huzásnál mindenkor 9100 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig: 1 sorsj. 90.000 frt, 5 sorsj. egyenk. 1000 frttal o. é. 5000 frt, 9094 sorsj. egyenk. 120 frttal o. é. 1,091.280 frt, 9100 sorsjegy 1,186.280 frt.

Összesités.

6	huzás	900	sorsjegygyel	5.400 drb.
12	„	1.100	„	13.200 „
12	„	1.200	„	14.400 „
10	„	2.500	„	25.000 „
10	„	3.100	„	31.000 „
10	„	3.600	„	36.000 „
10	„	4.400	„	44.000 „
10	„	5.100	„	51.000 „
10	„	6.100	„	61.000 „
10	„	7.200	„	72.000 „
8	„	8.600	„	68.000 „
2	„	9.100	„	18.200 „

Összesen 440.000 drb.

Erdélyi piaczi árak.

K.-Fehérvár, máj. 13. Egy métermázsa tisztabúza 1210, elegybúza 1120, rozs 980, árpa —, zab —, törökbúza 735, 100 kiló széna 300, szalma 100, 1 köbméter tüzifa 240, 1 kiló marhahús 44.

Gy.-Sz.-Miklós, máj. 13. Egy hectoliter tisztabúza 1100, elegybúza 1000, rozs 650, árpa 666, zab 325, törökbúza 525, 100 kiló széna 220, szalma 80, 1 köbméter tüzifa —, 1 kiló amrhahús 40.

M.-Vásárbely, május 13. Egy métermázsa tisztabúza 1060, elegybúza 880, rozs 880, árpa 640, zab 310, törökbúza 640, 100 kiló széna 300, szalma 100, 1 köbméter tüzifa 450, 1 kiló marhahús 44.

Nagy-Enyed, máj. 13. Egy métermázsa tisztabúza 1110, elegybúza 876, rozs 690, árpa —, zab 200, törökbúza 475, 100 kiló széna 450, szalma 150, 1 köbméter tüzifa 260, 1 kiló marhahús 44.

N.-Szeben, május 13. Egy hectoliter tisztabúza 820, elegybúza 670, rozs 560, árpa 540, zab 350, törökbúza 500, 100 kiló széna 210, szalma 215, 1 köbméter tüzifa 375, 1 kiló marhahús 45.

Segesvár, május 13. Egy hectoliter tisztabúza 750, elegybúza 500, rozs 450, árpa —, zab 300, törökbúza 357, 100 kiló széna 120 szalma 60, 1 köbméter tüzifa 150, 1 kiló marhahús 44.

S.-Sz.-György, máj. 13. Egy hectoliter tisztabúza 950, elegybúza 900, rozs 620, árpa 540, zab 340, törökbúza 550, 100 kiló széna 330, szalma 100, 1 köbméter tüzifa 200, 1 kiló marhahús 40.

Sz.-Régen, máj. 13. Egy hectoliter tisztabúza 850, elegybúza 750, rozs 612, árpa 525, zab 305, törökbúza 472, 100 kiló széna 230, szalma 90, 1 köbméter tüzifa 220, 1 kiló marhahús 44.

Sz.-Udvarhely, máj. 13. Egy hectoliter tisztabúza 900, elegybúza 700, rozs 675, árpa —, zab 350, törökbúza 450, 100 kiló széna 260, szalma 60, 1 köbméter tüzifa 220, 1 kiló marahús 36.

Csik-Szereda, május 6. Egy hectoliter tisztabúza 900, elegybúza —. rozs 650, árpa 650, zab 375, törökbúza 575, 100 kiló széna 210, szalma 100, 1 köbméter tüzifa 160, 1 kiló marhahús 40.

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzetei.

1880. év május hó 10.

	Minőségi súly Hectoliterenként	Ára 100 klgr.-na
	klgr.	frt. kr. frt. kr.
Búza:		
Bánsági	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	12 05.—12 40.
Tiszavidéki	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	12 15.—12 50.
Pestvidéki	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	11 95.—12 30.
Fehérmegyei	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	12 10.—12 45.
Bácskai	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	— —.------ —.
Rozs:		
Magyar	70 —72	9 60.— 9 80.
Árpa:		
Takarmány	60 —62	7 40.— 7 65.
Maláta	62 —68·7	8 90.------ —.
Zab:		
Magyar	36·4—40·1	7 43.— 7 60.
Tengeri:		
Bánsági	— —	7 90.— 8 00.
Másnemű	— —	977 85.— ·0
Repcze:		
Káposzta	— —	— —.------ —.
Bánsági	— —	— —.------ —.
Köles:		
Magyar	— —	7 60.— 7 80.
Szokvány:		
Buza tavaszra szállitandó	74·7------	11 40.—11 50.
Buza Szempt.—Októb. szállitandó	— —	10 45.—10 55.
Rozs tavaszra szállit.	69·2------	— —.------ —.
Tengeri Máj.—Jun. szállitandó	— —	7 90.— 7 95.
Repcze káposzta Aug.—Szept. szállitandó	— —	— —.------ —.
Repcze bánsági Jul.—Aug. szállitandó	— —	— —.------ —.
Szesz (nyers) 100 liter százalékként	— —	34 00.—35 00 k-

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÉKÉSY KÁROLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A legújabb izlés szerint készült papirokból most érkezvén meg

a „Kelet“ nyomdájának

EGY NAGYOBB SZÁLLITMÁNYA,

rendkivüli olcsó árban képes kiállitani a következő nyomtatványokat:

1. Legùjabb divatu egész kicsiny „modestie“-[szerénység]-névjegy	száz drb. 40 kr.
2. Ugyanez fautánzatu ígen szép papiron	száz drb. 70 kr.
3. Nagyobb névjegy fehér papiron	száz drb. 50 kr.
4. Ugyanez háromszoros kemény karton papiron	**száz drb. 60 kr.**
5. Legnagyobb névjegy háromszoros kemény karton papiron	**száz drb 70 kr.**
6. Legnagyobb névjegy fautánzatu papiron . . .	**száz drb 1 frt 20 kr.**
7. Nagy névjegy igen szép carrarai márvány utánzatu papiron	**szàz drb 1 frt.**
8. Báli, májálisi, eljegyzési, menyegzői meghivó legkisebb nyolczadrét velin papiron .	ezer darab 5 frt.
9. Ugyanez nagy nyoczadrét velin papiron	ezer darab 6 frt.
10. Ugyanez kis nyoczad legfinomabb „glazed“ papiron .	ezer darab 10 frt.
11. Ugyanez nagy nyolczad igen finom velin papiron . .	ezer db 7 frt 50 kr.
12. Szines beléptijegy . .	ötszáz db 2 frt 50 kr.
13. Ugyanez igen finom vastag szines papiron	ötszáz db 3 frt 50 kr.
14. Gyászjelentés vékonyabb velin papiron . . .	ötszáz db 4 frt 50 kr.
15. Kereskedelmi számla velin papiron	ezer db 6 frt.

Vidéki megrendelések hat óra alatt teljesittetnek.

Csomagolás és szállitó levél 20 kr.

Jelzálog-kölcsönöket

A birodalom bármely részében fekvő birtokra **1000** forinttól kezdve bármily magas összegig **4** és fél, **5** vagy **6** százalékos kamat mellett, törlesztésre a legelőnyösebb föltételek mellett, ugyszintén bekeblezett terhek kifizetését gyorsan eszközli a hat. eng.

„Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvártt, Páris-utcza 19. sz. saját ház.

Értekezhetni posta utján, vagy személyesen naponta délután (197) 2—4 óráig. 1—3

---

(95) 6—10

GARRETT R. és FIAI

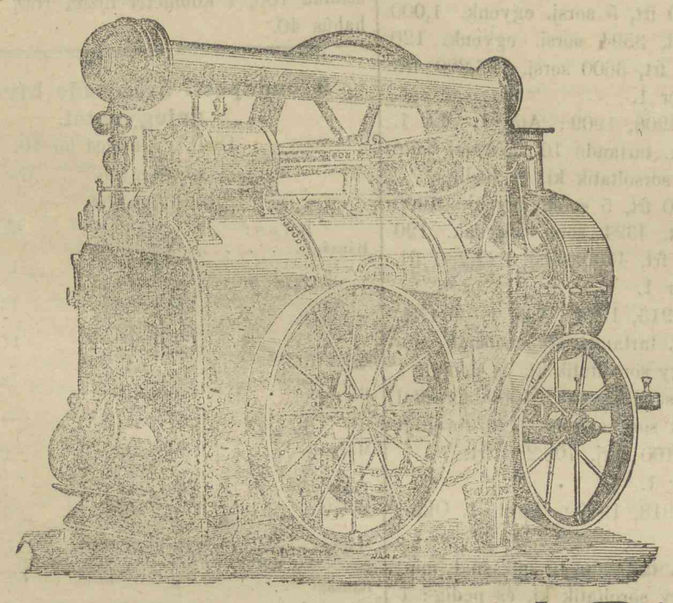

két arany eremmel

és más dijakkal lettek kitüntetve.

Főügynök KOTZÓ PÁL gépész mérnök

Budapest, üllői ut 18. szám alatt,

ajánlja

Sorvetőgépeit, melyek világhirűek, Magyarország viszonyainak megfelelően átalakitva, leszállitott árakon;
Gőzmozgonyait, fa és szén, valamint szalmafütéshez, kétszer oly nagy munkaképességgel, mint a névleges lóerőszám, kevés tüzelő-anyag-fogyasztásuk által tünnek ki;
Csöplőgépeit, ujonnan átalakitva, nagyobbitott rosta-felülettel, nagy munkaképességgel, tiszta csöplésre;
Rostáit, minden gabonanemü tisztitásához, valamint
Üszögrostákat;

továbbá:

Arató és kaszáló gépeit,
Járgányait és járgányosöplőit, angol vagy amerikai rendszerben, tisztitó készülékkel vagy a nélkül, állók vagy szállithatók;
Szénagyüjtőit, angol és amerikai rendszerben;
Különféle rostáit;
Takarmány-készitő gépeit.
Malmait stb.

Képes arjegyzékek ingyen és bérmentve.

legjelesebb angol franczia, német, amerikai és külföldi gyárakból.

és az 1878-ki párisi közkiállitáson

gazdasági gépgyár Angliában, alapittatott 1778.

1878-ban száz éves fennállása ünnepélyét ülte.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém ezennel tudatni a nagyérdemü közönséggel, hogy a kolozsvári takarék-pénztár főtéri házában levő üzletemet az

épitkezés tartamára

Belmonostor-utcza 4. számu gr. Teleki-féle házba helyeztem át.

Ezen változás következtében kénytelen lévén, részint a szükebb helyiség miatt, üzletemet összébb szoritani, részint azon czélból, hogy korábbi üzlethelyiségemet elfoglalandó egészen

ujan berendezett raktárral lehessek

a t. cz. közönség szolgálatára, jelenlegi áruimat rendkivül olcsó árban bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel,

(186) 5—5 GAJZÁGÓ ISTVÁN.

---

(161) **Bergmann** 9—20

szeplő-szappana

a szeplő teljes eltávolitására drbja 45 kr.

Kolozsvártt Dr. Hintz Gy. gyógyszerésznél.

SZÉKY MIKLÓS

gyógyszertárában Kolozsvártt vannak egyedül raktáron minden bel- és külföldi (104) 17—100

gyógy-különlegességek

a finomabb gyógyszerészet s illatászat köréből.

Nőknek: a tavaszi levegő éles hatása ellen az arcz s testbőrnek **Glycerin Iris viz**, a legjobb bőr- s arcz tisztitó toilettevizet, azt a levegő érdessége ellen védi s annak fiatal, üde bársonyszerü frisseséget ad. Különösen hatályos szeplő s börkiütések (pattanások) ellen. Egy üveg ára 80 kr.

Levendula-szesz, értékes illat és mosó viz. 1—2 kis kávés kanálnyit a mosdó vizbe, továbbá a homlok vagy főbőr bedörzsölésére; szoba légkörének tisztán tartására, egy üveg 75 kr.

Gyógyerejü sós borszesz e nemben a legerősebb, az életszerveket erősiti és üditi. Kitünő házi szer főfájás, idegbaj, csúz Rhema, gyulladások ellen. Belsőleg pár cseppet czukron véve étvágytalanság s gyomor gyengeségeknél. Egy eredeti üveg 40 kr.

Nagy raktár illatszer; mozsdó gyógy s illatos szappanyokból.

Salycil fogpor 50 kr.

Biztosan ható szer!

„tyukszem“

és sümölcs ellen

minden égető vagy étető szertől ment, fájdalom nélkül gyógyitó!

ára 1 üvegnek 60 kr. bérmentve 1 frt — kr.
„ 2 „ 60 „ „ 1 „ 70 „

Hatásáért kezeskedem!

Biztosan ható!

„Egér-irtó szer“

„GLIRICIN“

csak a rágcsálók osztályába tartozó állatoknak ártalmas, házi állatoknak ártalmatlan. Ára 1 dobozzal 50 kr. — Ismét eladóknak árengedményt adok. (196) 1—5 **KONCZ ANDRÁS,** gyógyszerész Sz.-Udvarhelyt.

Alapos és gyors segitség minden gyomor- és altesti bajban szenvedőknek!

Az egészség fentartása legnagyobb részt a nedvek és vérnek tisztitása és tisztántartása, valamint a jó emésztésben rejlik. — Ezen czél elérésére a legjobb és leghathatósb szer

Dr. Rósa életbalzsama.

Dr. Rósa életbalzsama mindezen kivánatoknak a legtökéletesebben megfelel; ez az összes emésztési szervek munkásságát éleszti, egészséges és tiszta vért alkot és a testnek az előbbi erejét és egészségét visszaadja. — Minden emésztési bajok, névszerint: **étvágyhiány, savanyu felböfögés, felpuffadás, hányás, gyomorgörcs, benyálkásodás, aranyer, a gyomor étkekkel való megterhelése** stb. ellen a legbiztosabb és legjobbnak talált háziszer, mely magának a legrövidebb idő alatt kitünő hatása miatt általános elterjedést szerzett.

Egy nagy üveg 1 frt. Félüveg 50 kr.

Sok száz elismerő levél megtekintésre készen áll. Ez **életbalzsam** bérmentes megkeresések következtében utánvétel mellett mindenfelé szétküldetik.

BIZONYITVÁNY.

Húsz esztendeje hämorhoid-bántalmakban, nyakas gyomorbajban, asthmában és azzal járó betegségekben és fájdalmakban szenvedek. E nagy bajban rövid ideig „Dr. Rosa“ életbalzsamát használtam Fragner Prágai gyógyszerésztől s e balzsam rendkivüli segitségemre volt, hogy nem ajánlhatom eléggé a szenvedő emberiségnek; végül megjegyzem, hogy leányom sápkórban s vérszegénységben sokat szenvedett s ezen balzsam által egészen meggyógyult. Kötelességem, s az igazság szerint tanusitom ezt.

Dr. STURTEWANT,
Giebichenstein, fürdő Halle mellett Szászországban.

Figyelmeztetésül. Kellemetlen félreértések kikerülése tekintetéből kérem a t. közönséget, **mindig Fragner gyógytárából került Dr. Rósa-féle életbalzsamot kérni**, mert tapasztalatom szerint némely helyen csak egyszerü en életbalzsamot árusitanak el, mely a **Dr. Rósa-féle balzsamhoz** képest csak hatály talan keverék.

A valódi Dr. Rósa-féle életbalzsam egyedül a főraktárból **Fragner B.** gyógytárából (Prága, 205—3.) kapható.

Budapesten: Török József gyógyszerésznél.
Kolozsvártt egyedüli raktár: **Wolff János** gyógyszerésznél.
Tordán: Gyógyszerész **Wolff Gábor** és fiánál.
Raktárak a birodalom majd minden gyógytárában, valamint Ausztria minden füszerkereskedésében vannak.

Minden gyógyszerész és kereskedő urak, kik Dr. Rósa életbalzsamából raktárt tartani óhajtanak, sziveskedjenek a fennirtt főraktárhoz Prágába fordulni. (180) 3—12

DR. RÓSA ÉLETBALZSAMA.

Nyomatott a „KELET“ nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.